

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. LAPKRIČIO 28 D. NUTARIMO NR. 1176 „DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“
PAKEITIMO“ IR „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M.
GRUODŽIO 12 D. NUTARIMO NR. 1298 „DĖL VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR
DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTIS, PAREIGYBIŲ POREIKIO
NUSTATYMO KRITERIJŲ APRAŠO IR DIDŽIAUSIO LEISTINO VALSTYBĖS
TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTIS IR
GAUNANČIŲ DARBO UŽMOKESTĮ IŠ VALSTYBĖS BIUDŽETO IR VALSTYBĖS
PINIGŲ FONDŲ, PAREIGYBIŲ SKAIČIAUS SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“)
PROJEKTŲ
(toliau kartu – Projektai)
(TAP-22-18, TAP-22-19; TAIS NR. 21-34565(2), NR.21-34563(2))**

2022-01-12 Nr.NV-103

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. *Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Projektas-1):*

1.1. Sistemiškai įvertinus Projektu-1 siūlomo keisti Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) ir Projekto nuostatas, konstatuotina, kad rengėjai, siekiant įgyvendinti Valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 4¹ dalį, įstaigų vadovams (išskyrus įstaigos vadovą, priimamą į pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu) ar kadencijai priimtiems karjeros valstybės tarnautojams, pasibaigus jų kadencijai, teisę būti priimtiems į lygiavertes ar žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje be konkurso, siūlo iš esmės analogišką šios teisės įgyvendinimo mechanizmą, koks yra nustatytas statusą atkuriantiems asmenims. Pvz., Aprašo 14 punkte (Projekto 1.3.3 papunktis) siūloma nustatyti, kad „Istaiga per 10 darbo dienų nuo Aprašo 13 punkte nurodyto sutikimo eiti valstybės tarnautojo pareigas gavimo dienos privalo patikrinti buvusio valstybės tarnautojo ir asmens, kurio kadencija pasibaigusi, gebėjimus atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas mutatis mutandis Aprašo VII skyriuje nustatyta tvarka ir per 5 darbo dienas nuo gebėjimų atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas patikrinimo dienos raštu informuoti Valstybės tarnybos departamentą apie šio patikrinimo rezultatus“.

Atkreipiame dėmesį, kad Projektu-1 siūlomi pakeitimai yra nesistemiški, neaiškūs, nes, pvz., nustačius, kad *mutatis mutandis taikoma Aprašo VII skyriuje nustatyta tvarka (žr. Aprašo 14 punktą)*, iš to darytina išvada, kad įstaigoje turi būti sudaroma komisija, tačiau Projekte-1 nėra siūlomos keisti kitos Aprašo nuostatos, susijusios pvz., su komisijos sudarymu. Mūsų nuomone, nebus aišku, iš kokių (ir kiek) asmenų turės būti sudaryta komisija, turėtų būti įvardintas ir kitoks komisijos pavadinimas (žr. pvz., Aprašo 22 punktą ir kitus V skyriaus punktus); taip pat reikia įvertinti, ar dėl asmenų, kurių kadencija yra pasibaigusi, teisės būti priimtiems į karjeros valstybės tarnautojo pareigas realizavimo, neturi būti keičiami ir kiti Aprašo punktai (pvz., 20, 71 ir kt. punktai).

Vis tik įvertinus minėtos Valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 4¹ dalies priėmimo tikslą (žr. aiškinamajame rašte nurodytą projekto uždavinį – „*sudaryti galimybę kompetentingus įstaigų vadovus išlaikyti valstybės tarnyboje – pasibaigus kadencijai ar pareigybės panaikinimo atvejais siūlyti įstaigų vadovams užimti kitas lygiavertes ar žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas*“), taip pat atsižvelgiant į tai, kad nuo kadencijos pasibaigimo (t.y. tarnybinių santykių pabaigos) iki galimo priėmimo į karjeros valstybės tarnautojo pareigas bus praėjęs žymiai trumpesnis terminas, lyginant su tais buvusiais valstybės tarnautojais, kuriems atkuriamas valstybės tarnautojo statusas, siūlytume įvertinti, ar asmenims, kurių kadencija pasibaigusi, Apraše neturėtų būti nustatytas paprastesnis teisės būti priimtiems į lygiavertes ar žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje be konkurso realizavimo mechanizmas, lyginant su statusą atkuriančias asmenimis.

1.2. Valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 4¹ dalyje nustatyta, kad „*Istatymuose nustatytai kadencijai į pareigas priimti įstaigų vadovai, išskyrus įstaigos vadovą, priimamą į pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu, ar kadencijai priimti karjeros valstybės tarnautojai Vyriausybės nustatyta tvarka per 6 mėnesius nuo atleidimo iš pareigų dienos (kai iš pareigų atleidžiama šio įstatymo 51 straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatytu pagrindu) gali būti priimti į lygiavertes ar žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje be konkurso*“ (pabraukta mūsų). Mūsų nuomone, Projekte-1 siūlomas reglamentavimas tikslintinas, nes yra neaiškus ir kelia abejonių dėl atitikties minėtai įstatymo nuostatai dėl šių priežasčių:

Aprašo 9.2 papunktyje (Projekto-1 1.3.3 papunktis) nurodoma, kad „*asmuo, kurio kadencija pasibaigusi, gali būti priimtas į lygiavertes ar žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje įstaigoje be konkurso, o jei asmuo, kurio kadencija pasibaigusi, pasinaudoja Aprašo 15 punkte nurodyta galimybe, mutatis mutandis atlieka Aprašo 18–21 punktuose nurodytus veiksmus*“.

Atkreipiame dėmesį, kad kituose Aprašo (Projekto-1) punktuose duodama nuoroda į *Aprašo 9.2 papunktyje nurodytas pareigas*, t.y. iš esmės niekur Apraše nėra aiškios nuostatos dėl galimybės užimti lygiavertes ar žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas *kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje* (tik nurodoma tam tikra blanketinė nuostata *dėl pasinaudojimo Aprašo 15 punkte nurodyta galimybe*, kuri mūsų nuomone, taip pat nėra aiški, taip pat gali būti aiškinama ne kaip nuoroda į pareigas, o tiesiog nuostata, leidžianti dalyvauti konkursuose ir atrankose, jei asmuo nebuvo priimtas į pareigas toje pačioje įstaigoje (kuri, be kita ko, gali būti laikoma ir pertekline, nes teisę dalyvauti konkursuose turi visi asmenys) - Aprašo 15 punkte nurodoma, kad „<...> buvęs valstybės tarnautojas ar asmuo, kurio kadencija pasibaigusi, lygiagrečiai (neatlikus Aprašo 10–14 punktuose nustatytų veiksmų) gali Aprašo 16 punkte nustatyta tvarka teikti dokumentus ir be konkurso eiti Valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 2, 3, 4 ar 4¹ dalyse nurodytas valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar kitoje įstaigoje Apraše nustatyta tvarka. Buvęs valstybės tarnautojas, neatkūręs valstybės tarnautojo statuso toje pačioje įstaigoje, taip pat asmuo, kurio kadencija pasibaigusi ir kuris nebuvo priimtas į Aprašo 9.2 papunktyje nurodytas pareigas toje pačioje įstaigoje, turi teisę dalyvauti konkursuose ir atrankose į kitas valstybės tarnautojo pareigas“; panašus reguliavimas siūlomas ir Aprašo 21 punkto ketvirtojoje pastraipoje (Projekto-1 1.3.5 papunktis).

Aprašo 21 punkto ketvirtojoje pastraipoje (Projekto-1 1.3.5 papunktis) taipogi duodama nuoroda ir reglamentuojamas tik atvejis, kai asmuo, kurio kadencija yra pasibaigusi, nepriimamas į *Aprašo 9.2 papunktyje nurodytas pareigas* (lieka neregamentuotas atvejis, jei minėtas asmuo nėra priimamas ne tik į lygiavertes ar žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje, bet ir kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje).

Siūlome įvertinti šiuos aspektus bei aiškiai sureguliuoti atvejus, siekiant tinkamai įgyvendinti Valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 4¹ dalį.

1.3. Atkreipiame dėmesį, kad Projekto-1 1.4.1 ir 1.4.2 papunkčiuose (siūloma, kad jie įsigalioję 2022 m. sausio 14 d.) nėra įvertinta 2021 m. gruodžio 23 d. priimto Valstybės tarnybos įstatymo Nr.VIII-1316 8, 11, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 27, 29, 30, 47, 49 ir 51 straipsnių pakeitimo ir 37 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo 16 straipsnio 12 dalis (tik nuostata dėl labai gero vertinimo ir atitinkamų pareiginės algos koeficientų didinimo būtų taikoma vertinant 2021 metų valstybės tarnautojų tarnybinę veiklą, o nuostata dėl pareiginės algos mažinimo tarnybinę veiklą įvertinus nepatenkinamai - būtų taikoma vertinant 2022 ir vėlesnių metų valstybės tarnautojų tarnybinę veiklą). Siūlome atitinkamai pildyti Projektą-1.

1.4. Įvertinant tai, kad Projektas-1 nebus priimtas Vyriausybės posėdyje ir nustatytąja tvarka paskelbtas Teisės aktų registre iki 2022 m. sausio 14 d., atsisakytina Projekto-1 2 punkto (atitinkamai pernumeruojant kitus punktus (papunkčius)).

2. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1298 „Dėl Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių poreikio nustatymo kriterijų aprašo ir Didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau - Projektas-2):

Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr.1R-298 (2021 m. lapkričio 18 d. d. įsakymo Nr. 1R-388 redakcija) 139 punktu, kartu su Projektu-2 turi būti teikiamas ir Vyriausybės 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. 1117 pakeitimo projektas (dėl kai kurių punktų redakcijų, kurios įsigalioja 2023 ar 2024 metais, pakeitimo), o Projektas-2 tikslintinas, atsisakant 1.5, 1.6 papunkčių, 2 punkto bei atitinkamai pernumeruojant kitus punktus (papunkčius), be kita ko, įvertinus ir tai, kad Projektas-2 nebus priimtas Vyriausybės posėdyje ir nustatyta tvarka paskelbtas Teisės aktų registre iki 2022 m. sausio 14 d.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Daiva Gubistienė